

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ

УДК 101+321.01+316

Л. В. КРИМЕЦЬ^{1*}

^{1*}Національний університет оборони України імені І. Черняхівського (Київ, Україна), ел. пошта karnall@mail.ru, ORCID 0000-0001-7945-968X

МІКРОСОФІЯ ВЛАДИ У КОНТЕКСТІ НАУКОВО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Мета. Актуалізувати значення мікрософії, як нового напрямку філософських досліджень, для аналізу науково-освітньої реальності. **Методологія.** У методологічному плані в процесі дослідження основна увага була зосереджена на виявленні теоретичних положень, що обумовлюють концептуальність, системність існуючих підходів щодо розуміння науково-освітнього простору, на з'ясуванні сутнісних аспектів, що лежать в основі даного явища. Аналіз основних тенденцій розвитку владних відносин в науковому та освітньому просторі транзитивного українського суспільства, а також оцінка можливих перспектив формування та подальшої еволюції суспільних відносин, які передбачають звернення до дослідження процесів, поки ще далекі від свого завершення, актуалізували використання методів ймовірного соціального прогнозування. **Наукова новизна.** Сучасний науково-освітній простір концептуалізовано як інтерактивне цілеспрямоване організоване середовище, основним суб'єктом якого є свідома, відповідальна і творча особистість, що формується в процесі здійснення наукової та освітньої діяльності. Децентралізація управління науково-освітнім простором означена одним з важливих пріоритетів суспільного розвитку. Принцип децентралізації влади передбачає формування багатовимірної надскладної системи взаємоузгодження та взаємодетермінації управлінських суб'єктів, основними механізмами якої є соціальний діалог та самоорганізація. **Висновки.** Науково-освітній простір є контекстом, мірилом і перетином більшості векторів актуалізації соціального управління. Саме в науково-освітньому просторі формується активний, цілеспрямований та креативний громадянин, що має прагнути як до свідомого та відповідального суспільного управління та самоуправління, так і до сумлінного виконання управлінської волі в системі владних відносин. Постнекласична науково-освітня реальність бачиться нами як комунікативна сфера, що має динамічну структуру та постає в нестійкості і безперервності взаємодії різних рівнів розвитку. Інформаційна науково-освітня реальність репрезентує себе як у світі фіксованих владних взаємин в межах усталених соціальних інститутів, так і у певній віртуальній комунікативно-мережевій невловимості. Саме тому і актуалізується проблема визначення сутності владних відносин в науково-освітньому просторі. Мікрософія як мистецтво мікросоціальної актуалізації допомагає розширити світоглядні орієнтири в означеному аспекті.

Ключові слова: мікрософія; мистецтво; влада; науково-освітній простір; соціальна взаємодія; соціальний суб'єкт; соціальний діалог

Актуальність теми дослідження

Філософія як наука у всі часи прагнула фундаментально визначити і описати мікро- та макрозв'язки людини і людини, людини і соціуму, людини і природи. Фундаментальний характер філософських досліджень є методологічною базою для значної кількості природничих і гуманітарних наук. Проте у сучасному світі, де із стрімкою швидкістю розвиваються саме дискретні, ситуативні, імпульсивні і непослідовні комунікативні процеси, фундаментальність повинна поступитися місцем чомусь новому. Потрібний абсолютно інший підхід для аналізу мікросоціальних флуктуацій в інформаційному суспільстві [9].

Науково-освітній простір є контекстом, мірилом і перетином більшості векторів ак-

туалізації соціального управління. Саме в науково-освітньому просторі формується активний, цілеспрямований та креативний громадянин, що має прагнути як до свідомого та відповідального суспільного управління, так і до сумлінного виконання управлінської волі в системі владних відносин. Постнекласична науково-освітня реальність бачиться нами як комунікативна сфера, що має динамічну структуру та постає в нестійкості і безперервності взаємодії різних рівнів розвитку. Інформаційна науково-освітня реальність репрезентує себе як у світі фіксованих владних взаємин в межах усталених соціальних інститутів, так і у певній віртуальній комунікативно-мережевій невловимості. Саме тому і актуалізується проблема визначення сутності владних відносин в науково-освітньому просторі. І задля її вирішення

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ

автор звертається до дослідження абсолютно нового феномену, мікрософії як мистецтва мікросоціальної актуалізації, що допомагає розширити світоглядні орієнтири в означеному аспекті.

Аналіз літературних джерел

Поняття «мікрософії» абсолютно нове і введено автором в науковий дискурс вперше. Підставою для концептуалізації мікрософії як унікального філософського напрямку служать викладки Ю. Габермаса, який доводив необхідність того, що передивляється вмісту комунікативної раціональності в теорії пізнання. Ю. Габермас відзначав, що: «На зміну старій парадигмі сьогодні приходить парадигма інтерсуб'єктивного розуміння комунікації. Фокус дослідження перемістився у бік комунікативної раціональності, для якої характерні не відношення окремого суб'єкта до об'єктивного світу, який можна представити і яким можна маніпулювати, а міжособове відношення, в яке вступають здібні до спілкування і діяльності суб'єкти в середовищі природної мови» [1].

На відміну від Ю. Габермаса, М. Фуко розуміє мікросоціальний інтерсуб'єктивний дискурс як можливість для інтерсуб'єктивного збагнення в межах комунікації певних фактів реальності. На думку філософа дискурс завжди суб'єктивний, тобто він може не мати єдиної логічної субстанції, але, навпаки, може бути непослідовним, базувати себе як мовна практика, на інтуїції. У такій якості мікросоціальні дискурсивні практики не нейтрально, раціонально і відчужено за допомогою логічної мови описують те, що відбувається з об'єктом, але особово його зачіпають [7].

Згідно Ю. Габермасу, мікросоціальну комунікативну дію можна описати як реалізацію спільного стратегічного плану, який спирається на об'єктивний і інтерсуб'єктивний контекст. Коли діяч здійснює свій план стратегічної дії, він опановує ситуацію, причому ситуація, в якій здійснюється дія, є фрагментом сприйняття діячем довкілля. Цей фрагмент конституюється відповідно до можливостей дії, які діяч вважає релевантними для успішного здійснення плану. Проблема координації дії виникає тоді, коли діяч може здійснювати свій план дії лише інтерактивно, тобто за допомогою дії (або ухилення від дії) принаймні, ще одного діяча. Культурно-опосередковані ін-

терації розрізняються залежно від контексту і процесуальних умов [8].

Представник сучасної грецької філософії, Ю. Петарінен, зазначає, що у разі, коли інтерактивні цілеспрямовані зусилля соціальних суб'єктів збігаються, інтегруючись у комунікативно-ментально-діяльнісному процесі, формується простір соціального взаємосприяння, який у свою чергу, породжує специфічні якісні зміни свідомості самих соціальних суб'єктів [10, с.128]. Згідно авторської концепції, саме так зароджується мікрософія, як мистецтво мікросоціальної інтерсуб'єктивної актуалізації.

Мета

Метою статті є інтеграція концептуальних особливостей мікрософії у сферу дослідження сучасного науково-освітнього простору для оптимізації процесів управління та самоуправління.

Виклад основного матеріалу

Згідно авторської концепції, мікрософія - це новий напрям в сучасній соціальній філософії. Це інтерсуб'єктивне, емоційно-забарвлене діалогічне мистецтво мікросоціальної комунікативно-ментальної актуалізації, що генерується соціальними суб'єктами крізь внутрішні когнітивні діалогічні механізми заради власної естетичної і морально-етичної адаптації, персоніфікації та суб'єктивації в світі, де мають місце постійні акти агресивного впливу на індивідуальну та масову свідомість [4].

Людиноцентризм є провідною рисою сучасного світу. А оскільки розвиток людини як особистості є головною передумовою подальшого розвитку суспільства, він виявляється основним показником прогресу, сутність якого складають актуалізовані мікросоціальні відносини, що сприяють формуванню абсолютно нових якісних соціально-значущих детермінант. Ось чому пріоритетними у ХХІ ст. стають наука як сфера, що продукує нові знання, й освіта як сфера, що олюднює знання і, насамперед, забезпечує індивідуальний розвиток людини. І тільки та країна, яка спроможеться забезпечити пріоритетний розвиток цих сфер, і зможе претендувати на гідне місце у світовому співтоваристві, бути конкурентоспроможною [6].

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ

Стан розвитку науки й освіти в Україні перебуває в центрі уваги громадськості, стає предметом наукових досліджень. Слід віддати належне тому, що дослідники звертають увагу не тільки на актуальні завдання розвитку науки й освіти, а й на аксіологічні аспекти актуалізації науково-освітньої діяльності, на успадковані незалежною Україною досягнення, а також на проблеми, які за минулих часів загаялися вглиб, а сьогодні гальмують інноваційний розвиток.

Під час аналізу ціннісних аспектів актуалізації влади в науково-освітньому просторі постіндустріального інформаційного суспільства, необхідно виходити з того, що сучасна соціально-політична та соціокультурна ситуація, і відповідні їй глобалізаційні процеси створюють багатовимірне проблемне поле, що породжує безперервний дискурс та генерацію постійних викликів [3, с.185]. Як зазначає В. Кремень, конструктивним результатом науково-освітнього дискурсу має бути створення нової освітньої парадигми. Сутність її полягає в зміщенні основного акценту із засвоєння обсягу інформації на активізацію мисленнєвої діяльності і розвиток самостійного, критичного і саморефлексивного мислення, в навчанні вирішення завдань, в удосконаленні навичок роботи з будь-якою інформацією, з різними завданнями, з інноваціями. Іншими словами, нова парадигма орієнтує на вміння володіти знаннями.

«Володіти» знаннями з методологічної точки зору означає мати над ними владу. Владу, що по-перше дозволить ефективно використовувати ці знання на практиці, по-друге, забезпечить відповідний рівень їх легітимації, а по-третє, надасть можливість адекватно сучасним соціокультурним реаліям ці знання репрезентувати. Слід зазначити, що міжнародне співтовариство сьогодні об'єднує зусилля у сферах науки та освіти, прагнучи сформувати світовий науково-освітній простір. Постнекласична освітня реальність бачиться нами як комунікативна сфера, що має динамічну структуру та постає в нестійкості і безперервності взаємодії різних рівнів розвитку. Інформаційна освітня реальність репрезентує себе як у світі фіксованих владних взаємин в межах усталених соціальних інститутів, так і у певній віртуальній невловимості.

В цьому аспекті необхідно згадати досвід

західних філософів зі створення нових моделей актуалізації мікросоціальних аспектів влади та екстраполювати їх на сферу науки та освіти. М. Фуко зайняв своє особливе місце у ряді найзначніших фігур сучасної західної думки. Він шукає відповідь на питання про те, як і в яких формах можлива вільна мікросоціальна поведінка морального суб'єкта, яка дозволяє йому індивідуалізуватися, стати «самим собою», долаючи задані коди і стратегії поведінки. Філософ зазначає, що область соціальної заданості індивідуального досвіду небезмежна: вона граничить з областю практик, які в античності називали «мистецтвами існування». За допомогою цих практик люди ставали здатними до самоформування, до побудови і зміни власного життя згідно з певними естетичними, стильовими критеріями [7, с.178]. У християнську епоху ці «само-техніки» стають частиною пасторської влади, потім зливаються з практикою лікаря або педагога, ще пізніше - із стратегіями державної влади, але ніколи не зникають зовсім: їх значущість зростає в епохи руйнування традиційних умов життя. У нинішній ситуації, вважає М. Фуко, коли мораль кодів і встановлень виявляється вичерпаною, на перший план виходить «естетика існування» як мораль конкретного вчинку.

Як нікому іншому, йому кожного разу вдавалося тонко відчутися специфіку розумової ситуації і яскраво відповісти на її запит: підкреслити інтелектуальну гідність об'єктивного і неантропоморфного знання, тверезо оцінити міру соціальної заданості самої людини і її пізнання, не заперечуючи, проте, і того шансу на «самотворчість», якого людина, залишаючись людиною, ніколи не втрачає [7, с.303]. Пропонуючи позицію рефлексії відносно розуму, його класичної влади над істиною, автор народжує і нову традицію розуміння влади. Мікрософія є інтерсуб'єктивним мистецтвом мікросоціальної актуалізації, що значною мірою містить в собі засади етики та естетики існування як краси внутрішнього і зовнішнього діалогу особистості з оточуючим світом.

У нову традицію аналітики влади вписується і протиставлення центрованої політичної влади держави як єдиного владного органу і мережі периферійних і повсякденних владних відносин. Влада в контексті сучасного наукового інформаційного простору є «розпорошена» децентрована, та не лише детермінує, а і кон-

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ

ституює становлення людини. Мікрософія розглядає мікросоціальні аспекти актуалізації феномену влади, найважливішим з яких є влада спонукання. Влада спонукання - це влада, сприяюча людському становленню, влада, що створює людину у формах її суб'єктивності. «Мені представляється, що під владою слід розуміти передусім множинність відносин сили, іманентних сфері, де вони здійснюються, утворюючи складову частину її устрою; гру, яка шляхом безперестанної боротьби і сутичок ці сили трансформує, посилює, перетинає, утворюючи ланцюги, системи - або ж, навпаки, розриви, протиріччя, які їх роз'єднують» [7, с.192]. Суб'єкт в цьому випадку формується крізь мікросоціальний контроль. Влада виявляється механізмом виробництва суб'єктивності.

Влада - скрізь. Вона актуалізує себе через науково-освітній простір у функції виробництва індивіда. Немає одного місця, де були б зосереджені усі владні структури і куди можна було б направити дію з їх усунення. Влада - не в наявності деякої центральної точки, вона не в центрі, звідки посилаються і розходяться її похідні форми. Влада - це рухливі відношення, які через свою нерівність постійно, індукують владні стани, завжди локальні і не стабільні. Повсюдність влади не в тому, що у когось є привілей зробити щось по-своєму, а в тому що вона виробляється кожно мить, у всякій точці, точніше, в довільному відношенні однієї точки до іншої. Основна сфера влади - внутрішня і зовнішня регуляція інформаційного дискурсу, в якому зафіксований розподіл усієї соціальної сфери на норму і ненормальне, публічне і асоціальне. А генерування і продукування цього дискурсу і є завданням науково-освітньої сфери.

У контексті сучасного інформаційного суспільства, зміни, що відбуваються у процесі формування управлінської культури, формування холистичного світогляду виражають, передусім, процеси розширення змісту наукового універсуму за рахунок становлення нових наук і навіть цілих комплексів наук, пов'язаних з дослідженням природи інформації, її структурної організації, суті і ролі в суспільному розвитку. Тут необхідно виділити інформаційно-комунікаційні технології, розвиток яких дозволяє виступити їм як детермінуючій складовій інформаційної єдності науки, освіти, культури і

виробництва, стати квінтесенцією їх розвитку [5].

Завдання сучасної освіти стосовно її впливу на розвиток духовної культури особистості ускладнюється також необхідністю протидіяти засобам масової інформації, змістовне наповнення яких нерідко суперечить потребам культурної людини. Однак наявність у сучасній духовній культурі певної кількості негативних явищ не означає їх негайної заборони. Культура взагалі не терпить зовнішніх заборон і норм, окрім тих, котрі створює сама. Але не усвідомлювати процеси, які відбуваються у культурному просторі, не помічати, що в «екології» мистецтва знижується частка і роль «високих взірців» класики і поширюються вульгарні, низькі форми, було б антропологічно небезпечно.

Мікрософія як мистецтво мікросоціальної актуалізації визначає сукупність механізмів, що забезпечують динамічний розвиток соціального організму. Культура й розум - захисні механізми величезної сили, але і захисно-виховну силу потрібно підтримувати та стимулювати - насамперед через систему науки та освіти. У рамках української держави, підвищення ролі освіти у формуванні позитивних особистісних якостей громадян можливе за умови відповідного аксіологічного спрямування та інформатизації науково-освітнього процесу» [3, с.185].

Цивілізаційна функція науки, освіти й виховання здійснюється як на мікрорівні індивіда, так і макрорівні соціального універсуму. Ця ідея лежить в основі творчості Й. Фіхте, філософсько-педагогічні ідеї якого стають актуальними на даному етапі розгортання цивілізаційного процесу. Саме Й. Фіхте першим установив та обґрунтував функціональний зв'язок між людською творчістю, спрямованою на розвиток особистості, та самоформування людства. Людина, на думку філософа, є «не просто членом певного людського суспільства, бо за короткий відрізок часу її життя вона сама, завдяки науковим досягненням та вихованню, стає визнаним членом вічного ланцюга Духовного життя як такого, котрий має вищий суспільний порядок. Не підлягає сумніву, що до розуміння цього вищого порядку людину підводить така освіта, котра намагається охопити людину в цілому, підштовхуючи її таким чином до усвідомлення образу морального світопорядку, якого тут ніколи не буває, але

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ

котрий має стати вічним, наперед заданим людиною власною самодіяльністю» [2, с.124].

В означеному контексті має рацію В. Дільтей, коли пише, що «наукові досягнення, виховання й системи освіти зростають разом із народами, досягають зрілості та приречені на загибель. Але оскільки самі вихованці залежать від духу цілого, жодна теорія у світі не здатна запобігти занепаду народу або розвалу системи освіти. Запобігти такій духовній катастрофі може лише практика співпраці та кооперації» [2, с.125]. Тематизація холистичного сприйняття науково-освітнього простору в сучасній комунікативній філософії виводить проблематику мультикультуралізму на новий рівень, одночасно підкреслюючи її морально-етичний рівень, який перетворюється на інструмент самовдосконалення людства.

Висновки

Небезпеки і ризики в постіндустріальному суспільстві вимагають посилення наукової та освітньої компоненти цивілізаційного процесу. Слід зазначити, що як єдність соціо-біотехнічного розвитку він є науково-технічним процесом, процесом навчання і виховання, формування людства як відповідальної комунікативної спільноти. Рівні такого простору є різними: як макро-, так і мікросоціальними. Зокрема, соціалізація нової генерації, що на емпіричному рівні репрезентуватиме сучасне динамічне людство, для якого політичні кордони вже не мають культурно-антропологічного значення, передбачає інтерсуб'єктивне за-

своєння холистичних гуманістичних принципів на мікросоціальному та міжособистісному рівні, що враховуватимуть ціннісні аспекти всіх рівнів соціальності. У свою чергу, це потребує також створення нових правил і вищого рівня світової тотальної відповідальності, щоб зберегти цей новий простір світового діалогу.

Сьогодні в Україні проблема мікросоціального аксіологічного спрямування освітнього процесу в навчальних закладах набула особливої актуальності. Причинами тому слугують виклики сучасності - від змісту і спрямованості навчальних дисциплін, виховного процесу залежить духовна, морально-психологічна культура нації та рівень національної безпеки.

Звичайно, визначаючи соціокультурну аксіологічну спрямованість науково-освітнього простору, потрібно враховувати як реалії сьогодення, так і прогнозовані перспективи розвитку суспільства. Зважаючи на амбівалентний стан сучасної особистості, неоднозначні соціокультурні впливи на неї, актуалізація влади в освітянському процесі нинішньої України має бути децентрованою, дисперсною, мікросоціальною, інтегративною, індивідуально-спрямованою, персоніфікованою та гуманістично орієнтованою, формуючою основу для патріотичного виховання, духовного збагачення і творчої діяльності абсолютно кожної особистості, щоб надати їй можливість розкрити свої здібності та самореалізуватися на благо Вітчизни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Габермас, Ю. Постметафізичне мислення II. Прагматичний поворот (продовження) / Ю. Габермас // Філософія освіти. – 2011. – № 1-2 (10). – С. 35–96.
2. Дильтей, В. Предпосылки или условия сознания либо научного познания / В. Дильтей // Вопросы философии. – 2001. – № 9. – С. 124–125.
3. Кремень, В. Г. Україна: проблеми самоорганізації. В 2 т. / В. Кремень, Д. Табачник, В. Ткаченко. – Київ : Промінь, 2003 – Т.2 : Десятиріччя суспільної трансформації. – 464 с.
4. Кремень, В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі / В. Г. Кремень. – Київ : Т-во «Знання» України, 2011. – С. 185–192.
5. Крымец, Л. В. Микрософия. Зарождение нового направления / Л. В. Крымец // ScienceRise. –2015. – Т.11, №1(16). – С. 100–104. doi: 10.15587/2313-8416.2015.53808.
6. Пунченко, О. П. Образование в системе философских ценностей: Монография / О. П. Пунченко, Н. О. Пунченко. – Одесса : Печатный дом, Друк Південь, 2010. – 506 с.
7. Фуко, М. Воля к истине: по ту сторону знания, власти и сексуальности. Работы разных лет / М. Фуко [Пер. с франц. С. Табачниковой]. – Москва : Касталь, 1996. – С. 157–192.
8. Хабермас, Ю. Моральное сознание и коммуникативное действие / Ю. Хабермас [Пер. с нем. С. В. Шачин]. – Санкт-Петербург : Наука, 2001. – 382 с.
9. Globalistics and globalization studies / Edited by L. Grinin, I. Ilyin, A. Korotayev. – Moscow : Publishing house Lomonosov Moscow State University, 2012. – 400 p.
10. The philosophy of communication : Thirteenth International Conference on Greek Philosophy

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ

(18.08-25.08.2001) / International center for
Greek philosophy and culture: studies in Greek

philosophy series. – Rhodes, 2012. – 216 p.

Л. В. КРЫМЕЦ^{1*}

^{1*}Национальный университет обороны Украины им. И. Черняховского (Киев, Украина), эл. почта karnall@mail.ru, ORCID 0000-0001-7945-968X

МИКРОСОФИЯ ВЛАСТИ В КОНТЕКСТЕ НАУЧНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОСТРАНСТВА

Цель. Актуализировать значение микрософии, как нового направления философских исследований, для анализа научно-образовательной реальности. **Методология.** В методологическом плане в процессе исследования основное внимание было сосредоточено на выявлении теоретических положений, обуславливающих концептуальность, системность существующих подходов к пониманию научно-образовательного пространства, на выяснении сущностных аспектов, лежащих в основе данного явления. Анализ основных тенденций развития властных отношений в научном и образовательном пространстве транзитивного украинского общества, а также оценка возможных перспектив формирования и дальнейшей эволюции общественных отношений, которые предполагают обращение к исследованию процессов, пока еще далеких от своего завершения, актуализировали использования методов вероятностного социального прогнозирования. **Научная новизна.** Современное научно-образовательное пространство концептуализовано как интерактивная целенаправленно организованная среда, основным субъектом которой является сознательная, ответственная и творческая личность, формируется в процессе осуществления научной и образовательной деятельности. Децентрализация управления научно-образовательным пространством данная одним из важных приоритетов общественного развития. Принцип децентрализации власти предполагает формирование многомерной сверхсложной системы взаимосвязи и взаимодетерминации управленческих субъектов, основными механизмами которой является социальный диалог и самоорганизация. **Выводы.** Научно-образовательное пространство является контекстом, мерилем и сосредоточением большинства векторов актуализации социального управления. Именно в научно-образовательном пространстве формируется активный, целеустремленный и креативный гражданин, должен стремиться как к сознательному и ответственному общественному управлению и самоуправлению, так и к добросовестному выполнению управленческой воли в системе властных отношений. Постнеклассическая научно-образовательная реальность видится нами как коммуникативная сфера, что имеет динамическую структуру и предстает в неустойчивости и непрерывности взаимодействия различных уровней развития. Информационная научно-образовательная реальность представляет себя как в мире фиксированных властных отношений в пределах устоявшихся социальных институтов, так и в определенной виртуальной коммуникативно-сетевой неуволности. Именно поэтому и актуализируется проблема определения сущности властных отношений в научно-образовательном пространстве. Микрософия как искусство микросоциальной актуализации помогает расширить мировоззренческие ориентиры в рассматриваемом аспекте.

Ключевые слова: микрософия; искусство; власть; научно-образовательное пространство; социальное взаимодействие; социальный субъект; социальный диалог

L. V. KRYMETS^{1*}

^{1*}National Defence University of Ukraine (Kyiv, Ukraine), e-mail karnall@mail.ru, ORCID 0000-0001-7945-968X

MICROSOPHY OF POWER IN THE CONTEXT OF SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL SPACE

Purpose. The article is aimed to actualize the value of microsophy as the new direction of philosophical research, to analyze scientific and educational reality. **Methodology.** In terms of methodology used in the study, the focus was on identifying the theoretical positions that lead conceptuality, systematic approaches to understanding existing scientific and educational space, to clarify the essential aspects that underlie this phenomenon. Analysis of the main trends of power relations in the scientific and educational space of transitive Ukrainian society, as well as assessment of possible prospects for development and further evolution of public relations, providing treatment to study the processes are still far from complete, actualized using probabilistic methods of social forecasting.

doi 10.15802/ampr2016/72233

© Крымець Л. В., 2016

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ

Originality. Modern scientific and educational space is conceptualized as an interactive purposefully organized environment, the main subject of which is conscious, responsible and creative personality, is formed in the course of research and education. Decentralization of scientific and educational space is designated one of the important priorities of social development. The principle of decentralization of power involves the formation of a multi-dimensional system of mutual confrontation and daunting interdetermination of management, the main mechanism of which is social dialogue and self-organization. **Conclusions.** Scientific and educational environment is the context, measure and vector updating section majority of social management. It is a scientific and educational space formed by an active, purposeful and creative citizen who has to seek a conscious and responsible public administration and government, and to the faithful implementation of the management system will power relations. Postnonclassical scientific and educational reality is seen by us as a communicative area that has a dynamic structure and appears in instability and continuous interaction between different levels of development. Information scientific and educational reality represents itself as the world's fixed power relations within established social institutions, and in particular communicative virtual network elusiveness. That is why actualized the problem of determining the nature of power relations in the scientific and educational space. Microsophy as art micro social updating helps expand the ideological guidance in the defined context.

Key words: microsophy; art; government; scientific and educational space; social interaction; social subject; social dialogue

REFERENCES

1. Habermas Yu. Posmetafizichne mislennia II. Prahmatychnyi povorot (prodovzhennia) [Postmetaphysical thinking. Pragmatic turn (sequel)]. *Filosofii osvity – Philosophy of education*, 2011, no. 1-2(10), pp. 35-96.
2. Diltey V. Predposylki ili usloviya soznaniya libo nauchnogo poznaniya [Requirements or conditions of consciousness or scientific knowledge]. *Voprosy filosofii – Problems of Philosophy*, 2001, no. 9, pp. 124-125.
3. Kremen V.H., Tabachnyk D., Tkachenko V. *Ukraina: problemy samoorganizatsii. Tom 2: Desiatyrichchia suspilnoi transformatsii* (Ukraine: problems of self-organization. Vol. 2: Decades of social transformation). Kyiv, Promin Publ., 2003. 464 p.
4. Kremen V.H. *Filosofii liudynotsentryzmu v osvithomu prostori* [Humanocentrism philosophy in educational space]. Kyiv, «Znannia» Ukrainy Publ., 2011. pp. 185-192.
5. Krymets L.V. Mikrosophiya. Zarozhdeniye novogo napravleniya [Microsophy. The rise of a new direction]. *ScienceRise*, 2015, no. 11 (16), pp. 100-104. doi: 10.15587/2313-8416.2015.53808.
6. Puchenko O.P., Puchenko N.O. *Obrazovaniye v sisteme filosofskikh tsinnostey* [Education system of philosophical values]. Odessa, Pechatnyy dom, Druk Pivden Publ., 2010. 506 p.
7. Fuko M. *Volya k istine: po tu storonu znaniya, vlasti i seksualnosti. Raboty raznykh let* [The will to truth: Beyond the knowledge, power and sexuality. Works of different years]. Moscow, Kastal Publ., 1996, pp. 157-192.
8. Habermas Yu. *Moralnoye soznaniye i kommunikativnoye deystviye* [Moral consciousness and communicative action]. Saint Petersburg, Nauka Publ., 2001, 382 p.
9. Grinin L., Ilyin I., Korotayev A. *Globalistics and globalization studies*. Moscow Publ., Publishing house Lomonosov Moscow State University, 2012. 400 p.
10. Thirteenth International Conference on Greek Philosophy «The philosophy of communication». Rhodes, 2012. 216 p.

Стаття рекомендована до публікації д. філос. н., проф. З. Ф. Самчук

Надійшла до редколегії 02.02.2016

Прийнята до друку 01.06.2016